

Hout, lijm en lak

Roeriemmen maken is een winteractiviteit voor de Harlinger timmerman Niels Koornstra. Meestal maakt hij er meer dan honderd per seizoen. "In april ben ik er wel klaar mee."

MEER INFO

- Koornstra's website: roeiriem.nl
- De andere riemenleverancier in Nederland is Van Malsen Jachtbetimmering in Makkum: vanmalsen.nl/roeiriemen

In januari was het volop winter in Harlingen. Sneeuw ligt op de binnenplaats. De loods op het industrieterrein, een voormalig slachthuis waarvan de betegelde wanden nog getuigen, is in verbouwing en heeft vrijwel geen verwarming. Niels Koornstra, donkere krullen en joviale lach, deert het niet. Zijn vader, Willem Koornstra, had hier een sloopstimmerbedrijf en maakte er zijn eerste roeiriemen rond 1989, het geboortjaar van Niels. Vanwege allergie voor houtstof is Willem Koornstra rond 2005 met het houtwerk gestopt. Zoon Niels nam in 2016 de riemenproductie over en is in de zomer timmerman en aannemer.

Glasvezelmatje

Wat is eigenlijk een goede roeiriem? In het vlakwaterroeien zijn vrijwel alle houten riemen vervangen door geavanceerde composiet riemen. Zo niet bij het sloeproeien. Hier bepaalt de Federatie Sloeproeien Nederland (FSN) waaraan een riem moet voldoen. De FSN hecht aan traditie en heeft vastgesteld dat een roeiriem uitsluitend vervaardigd mag worden uit hout. Maar zonder lijm en lak kun je niet bouwen. Een glasvezelmatje

onder de leren manchets (om slijtage tegen te gaan) is nog net toegestaan.

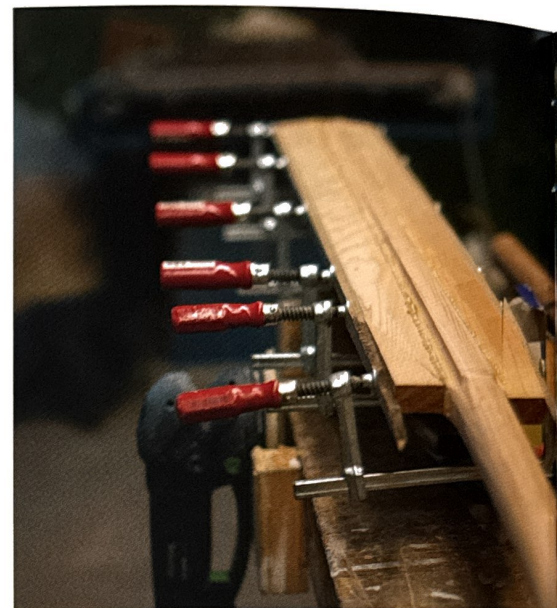
Met die beperking is het de uitdaging om een betaalbare riem te maken die sterk genoeg is en toch niet te zwaar (toch altijd nog tussen 4 en 7 kilogram). Niet alleen de massa telt, maar vooral de verdeling ervan. Het grootste deel van de riem hangt buiten de dol. Door dat deel zo licht mogelijk te maken en het handvat juist zwaar, wordt de balans gunstiger. Het basismodel Riemko heeft een

Niet alleen de massa van de riem telt, maar vooral de verdeling ervan.

steel van licht Fins vurenhout en het model Koornstra 2.0 Noord-Amerikaans Oregon. De bladen zijn ook van licht hout gemaakt, met een hardhouten beschermplaatje.

Bolle doorsnede

Afmetingen van riemen zijn afhankelijk van de sloep. Zo vereist een hoger vrijboord

langere riemen. De meeste sloeproeiariemen zijn tussen 3,3 en 4,2 meter lang. De bladen zijn relatief klein (in vergelijking met gladwaterriemen) en hebben conform de FSN-bepaling een bolle doorsnede.

Afhankelijk van het gebruik en onderhoud gaan roeiriemen zo'n vijf tot twaalf jaar mee, wat voor een doorlopende, maar wisselende vraag zorgt. De aanvoer van geschikt hout is een uitdaging voor riemenbouwers. Ook lopen de prijzen op doordat zagerijen gesloten zijn en het transport duurder wordt. Allemaal variabelen om rekening mee te houden. Niet alleen slijten de riemen, soms breken ze. De kans dat dat komt door een zwakte in het hout is een stuk verkleind sinds de riemen gemaakt worden van verlijmd latten in plaats van uit één stuk. De meeste breuken zijn het gevolg van aanvaringen met bruggen of dukdalven. De Amsterdamse Grachtenrace staat er bekend om. Roeiers zien liever een riem breken dan hun boten. ■!

RIEMEN BOUWEN VOOR DUMMIES:

1. Plak vijf of zes latten van ongeveer 1 bij 6 cm en voldoende lengte aan elkaar.
2. Zaaig er een spits uiteinde aan.
3. Maak de ontstane vierkante balk rond met een freesbank.
4. Boor aan de andere kant een gat voor het mahonie handvat.
5. Plak op twee vuren planken (tussen 81 en 153 cm) een hardhouten latje.
6. Haal ze in de lengterichting langs de licht gekantelde cirkelzaag voor een taps toelopend profiel. Dit worden de bolle bladen.
7. Plak de twee bladen aan weerszijden van de riem en laat de lijm uitharden.
8. Schuur en schaaft net zo lang tot het gewenste profiel bereikt is en de riem glad.
9. Voorzie de riem van 6-8 lagen tweecomponentenlak en sluit af met twee lagen Epifanes hoogglanslak met uv-filter.

